

10392. 14302. R. 6, 95, 49. P. 5, 3, 11. 3, 1, 13. Vārtt. 2. PAṆKAT. II, 94. HIT. I, 18. ÇĀK. 7, 7. 41, 10. RAGH. 12, 82. KATHA. 19, 50. SĀH. D. 11, 20. 56, 9. नातिक्वामेत पत्नी यान्कुत एवेतरे मृगाः (die Mृगा: im Gegensatz zu den Vögeln; vgl. अन्य) MBH. 1, 4652. इतर — इतर der Eine — der Andere ÇAT. BR. 3, 4, 3, 6. वडवेतराभवदश्ववृष इतरः BRH. ĀR. UP. 1, 4, 4. इतर इतरं पश्यति 2, 4, 14. वीजानीतराणि चेताराणि च der Same ist bald dieses, bald jenes AIR. UP. 5, 3. इतैरथ वेरैः von diesen oder jenen MBH. 2, 2503. im comp. nicht wiederholt: पदेतरार्थान् die eine und andere Hälfte des Wortes NIR. 1, 13. Vgl. इतरेतर. Sehr häufig bezeichnet इतर in Verbindung mit einem vorangehenden Begriff das was diesem gerade entgegengesetzt ist: विजयायेतराय वा zum Sieg oder zur Niederlage MBH. 1, 4092. विजयेनेतरेण वा 3, 1336. गमनायेतराय वा 14802. R. 2, 4, 7. समायेनेतरेण च MBH. 1, 4150. मुकृतं यदि वेतरत् 3, 12634. कल्याणयेतरस्य वा 13, 100. ब्रह्मानीतराणि च R. 2, 43, 29. अनुमान्य कुरीन्वृद्धानितरान् (die jungen) अनुशास्य च 5, 1, 10. नाकस्मात्कृपिडलीमाता विक्रीणाति तिलैस्तिलान्। लुञ्जतानितरैर् (d. i. मलुञ्जितैर्) येन केतुरत्र भविष्यति ॥ PAṆKAT. II, 68. im comp.: सुखितरपु bei Freud und bei Leid ÇYETĀÇV. UP. 1, 1. धृतीतरे d. i. धृत्यधृती BĀLAB. 4. बहुलेतरपत्नयोः in der dunkeln und hellen Hälfte des Monats IND. ST. 2, 384. in einem solchen copul. comp. wird इतर, wie auch die übrigen pronomina, in den obliquen cass. nicht wie ein pron. declinirt: वर्षाश्रमेतराणाम् (hier bezeichnet इतर nur etwas vom Vorangehenden Verschiedenes) P. 1, 1, 31, Sch. nom.: ०रे oder ०राम् 32, Sch. in der Regel sind in einem comp. mit इतर die beiden Glieder nicht als einander coordinirt aufzufassen, sondern das ganze comp. bezeichnet etwas vom vorangehenden Begriff Verschiedenes oder das Gegenteil (H. 16) davon: द्वितेतर kein Brahmane RAGH. 9, 76. तदितर BHART. 3, 41. दक्षिणेतर der linke KUMĀRAS. 4, 19. वामेतर der rechte ADBHUTAS. zu ÇĀK. 13. RAGH. 2, 31. सव्येतर 12, 90. नवेतर 8, 22. ब्रह्मेतर AK. 3, 2, 23. तितेतर 2, 3, 24. घनेतरद् 2, 9, 51. प्रकाशेतर ÇĀK. CH. 12, 13. am Ende eines adj. comp.: कल्पेतरस्यै कन्यायै einer Jungfrau, bei welcher das Verfahren ein (vom Weibe) verschiedenes ist, SUÇA. 2, 216, 8. — 2) verstossen, niedrig, gering AK. 2, 10, 16. 3, 4, 194. H. 932. an. 3, 522. MED. F. 116. इतरजातीयाः LALIT. in BURN. Intr. 304, N. 3.

इतरजनं (इ० + ज०) m. pl. andere Leute, euphemistischer Ausdruck für dämonische Wesen, unter welchen Geister der Tiefe verstanden zu werden scheinen; es wird Kubera zu ihnen gezählt AV. 3, 10, 28. रतंसि लोहितमितरजना ऊर्वध्यम् 9, 7, 17. 11, 9, 16. 10, 1. VS. 24, 36. TS. 5, 3, 19, 1. In der spätern Literatur kommt इतर häufig in Verbindung mit जन (m. oder pl.), aber in der Regel getrennt vor; die Bedeutung ist einfach: ein anderer Mensch, andere Leute, die übrigen Leute: इतरजनयोपेव wie das Weib eines Andern PRAB. 103, 7. आनृश्याद्वाक्काणस्य भुञ्जते कीतरे जनाः M. 1, 101. इतरस्तु जनः सर्वः R. 3, 4, 47. MBH. 13, 939. यद्यदाचरति श्रेष्ठस्तत्तदेवेतरो जनः BHAG. 3, 21. अकर्मणो हि जीवन्ति स्यादरा नेतरे जनाः MBH. 3, 1204. PAṆKAT. III, 64. न मातृपितृवद्भ्रातृन्धाता भूतेषु वर्तते। रोषादिव प्रवृत्ता ज्यं यथायामेतरो जनः (wie Unser-eins) ॥ MBH. 3, 1154.

इतरतम् (von इतर) adv. anders als, verschieden von: इतरतस्ततो यद्

च मानुषे ÇAT. BR. 3, 3, 21, 22. KĀTJ. ÇR. 8, 4, 11. इतश्चेतरतश्च hierhin und dorthin: नात्मनः कामकोरो हि पुरुषो ज्यमनीश्वरः। इतश्चेतरतश्चैनं कृतातः परिकर्षति ॥ R. 2, 103, 13.

इतरया (wie eben) adv. auf andere Art; in entgegengesetzter Weise, umgekehrt, im entgegengesetzten Falle, sonst H. c. 204. एवमेव चित इतरयाचितः ÇAT. BR. 8, 7, 2, 10. एवं देवत्रेतरया मानुषे 6, 8, 1, 8. 7, 2, 2, 6. अथो इतरयाहुः 1, 7, 2, 26. 3, 4, 2, 7. इतरया पात्रे विपर्यस्येते 4, 3, 1, 13. 4, 5, 19. 11, 1, 2, 2. 13, 3, 3, 9. KĀTJ. ÇR. 1, 8, 28. इतरेतरः RV. PRĀT. 13, 10. 11, 24. P. 4, 2, 104, Vārtt. 2. PAT. zu 8, 3, 74.

इतरा (von इतर) f. N. pr. der angeblichen Mutter des Aitareja SĪ. in der Einl. zum AIR. BR.

इतरेतर pron. adj. Einer den Andern u. s. w., gegenseitig; dieser und jener (im comp.); bloss in den obliquen casus des sg. und im comp. anzutreffen. acc. und adv. ०रम् H. 1499. यथा नाभिचेरतां तां विदुक्तावितरेतरम् M. 9, 102. न पश्यतीतरेतरम् MBH. 14, 657. 3, 10872. 11541. A. 6. 9, 16. R. 6, 32, 33. एवं कर्म च कर्ता च संश्लिष्टावितरेतरम् PAṆKAT. II, 136. NIR. 2, 15. wenn das subj. ein fem. oder neutr. ist, kann der acc. die Form des fem. annehmen, P. 8, 1, 12, Vārtt. 10. इतरेतराम् (oder इतरेतरम्) इमे ब्राह्मण्यो कुले वा भोजयतः Sch. ablat.: इतरेतरतः (den Einen vom Andern) पार्थान्मिदयत् MBH. 1, 7403. gen.: इतरेतरस्य व्यतिलुनन्ति P. 1, 3, 16, Sch. loc.: इतरेतरस्मिन्वापक्वनिष्क्रेन् (med. gegen P. 1, 3, 16) KĀTJ. ÇR. 7, 3, 11. 9, 3, 13. am Anf. eines comp.: इतरेतरजन्मानो भवतीतरेतरप्रकृतयः NIR. 7, 4. 11, 23. इतरेषां तु वर्णानामितरेतरकाम्यया (wie es dieser und jener wünscht) M. 3, 36. In diesen Beispielen stehen die beiden pronomm. in einem coordinirten Verhältniss zu einander; nicht so in den folgenden Beispielen: व्यूहाकुमा तावितरेतरात्थं भङ्गे जयं चाप-तुरव्यवस्थम् RAGH. 7, 51. इतरेतरयोगे SINDH. K. zu P. 2, 2, 29. Vor. 6, 3. — Es ist schwer zu entscheiden, ob in इतरेतर das erste इतर (wie in अन्यो-जन्य und परस्पर) als nom. (mit unregelmässiger Krasis wie z. B. in अधोपकास) oder als Thema aufzufassen ist.

इतरेर्युम् (इतरे, loc. von इतर, + व्युम्) adv. am andern Tage P. 5, 3, 22. Vor. 7, 103. AK. 3, 3, 21. — Vgl. अन्यव्युम्, अपरेर्युम् u. s. w.

इतम् (von 2. इ) adv. Vor. 7, 110. 1) = abl. zu इम् und zwar a) mit subst. Bedeutung: अन्यं कृण्वेतः पन्थाम् RV. 10, 142, 7. अन्ययेतः VS. 40, 2. इतः — अन्यः ÇAT. BR. 14, 4, 1, 26 (= BRH. ĀR. UP. 1, 3, 24). KĀND. UP. 1, 10, 2. इतः कष्टतरं किं नु HIR. 1, 5. auf den Sprechenden bez.: von mir: तद्धूत वत्साः किमितः प्रार्थयध्वे समागताः KUMĀRAS. 2, 28. इतः सदैत्यः प्राप्तश्चानेत एवार्हति जयम् 55 (= PAṆKAT. I, 275. 469). mit der Bed. des loc.: auf mich, gegen mich: प्रयुक्तमप्यस्त्रमितो वृथा स्यात् RAGH. 2, 34. — b) mit adj. Bed.: यदि द्रागितः स्थानाद्ब्रह्मामि PAṆKAT. 237, 24. को मामितः कालपाशादिव व्याधपाशात्तानुं मित्रादन्यः समर्थः HIT. 21, 11. इतो देशात् VID. 197. PRAB. 80, 17. — 2) vom Orte: von hier (aus, weg, an): hier (Gegens. अमुतम् und अमुत्र): इत आजातो अमुतः कर्तेश्चित् RV. 1, 170, 4. 6, 10. इतो जातो विश्वमिदं वि चष्टे 98, 1. 3, 42, 3. परतो वायवं सुतं गिर इन्द्राय मत्साम् (सिञ्चत) 9, 63, 10. 97, 54. 107, 1. अथो देवानां कृत्यस्य जन्म-नो विद्वांश्चैत्रायमुत इतश्च यत् 81, 2. 10, 17, 3. 83, 25, 26. 153, 2. 6, 47, 30. 8, 39, 2. 88, 7. SV. I, 1, 2, 5, 2. उदितस्त्रयो अक्रमन् AV. 4, 3, 1. 17, 2. अयं मामुत्र गादितः 8, 1, 18. 8, 24. 11, 10, 9. अमुत्र सन्निह वेद्येतः संस्तानि प-